

2020.11.76.

Abstract: This paper examines the key aspects of the implementation of management systems in the context of agricultural development, namely, their impact on the development of agricultural enterprises and increasing the efficiency of their activities, thanks to the optimization of the use of production resources. The main tools for improving the production resource management system are defined as automation and integration, Internet of Things and sensor technologies, data analysis and forecasting systems, training and personnel development.

Key words: management system, production resources, agricultural enterprises, rational use, development.

Науковий керівник: Павлюк С.І.,

канд. екон. наук, доцент

кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,

Миколаївський національний аграрний університет

м.Миколаїв, Україна

УДК 338.4.003.13:633/635]631.11

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Шиян Богдан Вікторович,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Актуальність досліджуваної теми обумовлена зростанням ролі економічної ефективності виробництва рослинницької продукції задля підвищення функціонування сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. Оскільки, сільське господарство, а саме галузь рослинництва відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки України, то питання останньої вимагає вирішення основних питань: збільшення виробництва та підвищення якості продукції при одночасному зменшенні затрат праці й матеріальних засобів на одиницю продукції. Дієвим інструментом визначено інтенсифікацією сільськогосподарського виробництва.*

Ключові слова: *Виробництво, галузь рослинництва, інтенсифікація, інновації, ефективність.*

Сільське господарство відіграє визначальну роль у забезпеченні достатньої кількості продовольства для майже 10 мільярдів населення до 2050 року. Інноваційний прогрес та досягнута ефективність виробництва у сільському секторі економіки значно визначають розвиток виробництва рослинництва. Рослинницька галузь, в свою чергу, має важливе значення для

сільського господарства, оскільки вона впливає на рівень продовольчої безпеки країни та є основою для розвитку більшості агропродовольчих підгалузей.

Економічна ефективність у сільському господарстві означає досягнення максимального врожаю або виробів тваринництва з кожного гектара земельної ділянки або від кожної тварини за найменші витрати ресурсів та праці на одиницю продукції. При оцінці ефективності сільськогосподарського виробництва не лише порівнюють витрати та результати, але й враховують якість продукції й її відповідність потребам споживача. Зростання якості продукції вимагає додаткових зусиль та інвестицій у живу та механізовану працю.

Світовий досвід свідчить, що виробник отримує значно більшу вигоду, коли продає не просто сировину, а вже готові продукти її переробки, тобто кінцеві товари для споживання. Цей принцип лежить в основі економіки країн з високим рівнем розвитку, де експорт сировини не є пріоритетом. Крім того, такі країни мають потужні галузі промисловості, що орієнтовані на комплексну переробку сировини та виготовлення готових товарів для кінцевого споживача. Цей принцип стосується не лише великих компаній та корпорацій, але й індивідуальних виробників. У країнах з високим рівнем розвитку навіть фермери прагнуть не просто продати сільськогосподарську продукцію, а й попередньо її обробити, а в деяких випадках довести до стану, готового до вживання [1].

Нові організаційно-виробничі структури, що виникли внаслідок трансформаційних змін у формах власності та господарювання, не забезпечили стійкого та розширеного відтворення більшості з них. Незважаючи на те, що на всіх етапах економічного розвитку існує об'єктивна потреба відтворення, яка впливає з процесу виробництва матеріальних благ, як економічної основи життя людського суспільства, цей процес ще не забезпечив сталість та поширення більшості новоутворених структур. У сільському господарстві відтворення представляє собою постійне повторення і безперервне відновлення процесу виробництва.

Відродження сільськогосподарського виробництва та його результативний розвиток стануть можливими при умові підвищення темпів розширеного відтворення та забезпечення ефективності за допомогою інтенсифікації, прискорення науково-технічного переозброєння та реконструкції виробництва. Ключовими чинниками будуть залучення новітніх ресурсощадних технологій, інтенсивне використання наявного виробничого потенціалу та вдосконалення господарського механізму на основі інновацій. У свою чергу інновації виступають ключовим інструментом для забезпечення економічної стабільності і задоволення попиту на нові товари та види продукції. Розробка та впровадження нових товарів, послуг та робіт сприяють прискоренню науково-технічного прогресу, забезпечують зростання обсягів виробництва, підвищують показники зайнятості та стимулюють інвесторів до реалізації вигідних проектів.

Основними напрямками підвищення економічної ефективності виробництва продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах

визначено:

- механізація та автоматизація – сприяють підвищенню технічного рівня виробництва, суттєво впливають на своєчасність виконання робіт, підвищують продуктивність праці та збільшують інтерес робітників до результатів своєї праці;

- нові організаційні форми виробництва – сучасні стратегії маркетингу, менеджменту, логістика і інші, дозволяють швидко реагувати на зміни в навколишньому світі;

- використання ресурсо- та енергозберігаючих технологій – наприклад використання гербіцидів дає можливість частково або повністю відмовитись від механічних методів обробітку ґрунту;

- меліорація – хоча й потребує значних інвестицій, але визначається як ключовий напрям інтенсифікації у рослинництві. Використання систем крапельного зрошення, ефективного водовідведення та збереження води може допомогти знизити витрати та збільшити врожайність;

- біотехнології – використання їх сприятиме виробництву нових екологічно чистих продуктів харчування та освоєнню нових ринків;

- хімізація – допомагає поліпшити техніку і технологію використання хімічних речовин у сільському господарстві, враховуючи важливість дотримання гранично допустимих норм використання добрив;

- насінництво та селекція – сприяють впровадженню нових порід тварин та високопродуктивних сортів рослин, які володіють стійкістю до захворювань, шкідників та бур'янів тощо.

Крім того, необхідно також враховувати вплив змін клімату та війни на екологічний стан в нашій країні, що безпосередньо впливає на виробництво продукції рослинництва. Так, застосування стійких до стресових умов сортів рослин, захист від шкідників та хвороб, а також впровадження сучасних агрокліматичних систем можуть допомогти зменшити ризики та зберегти врожаї.

У світлі зростаючого попиту на екологічно чисті продукти, також важливою є розробка та впровадження методів органічного виробництва, які сприяють збереженню навколишнього середовища та підвищенню цінності продукції на ринку [2].

Економічна результативність виробництва визначає його ефективність та слугує основним критерієм для оцінки механізму сільського господарства. Для оптимального функціонування сільськогосподарських підприємств важливо враховувати макро- та мікроекономічні умови господарювання, ефективно управляти наявними ресурсами через гнучкий та відповідальний економічний механізм, який відповідає економічним вимогам.

Список використаних джерел

1. Баращук О. І., Баращук В. І. Економічна ефективність вирощування зернових культур у системі зернового тваринництва: монографія. Київ : Інститут аграрної економіки, 2018. 240 с.

2. Петренко В. С., Литвиненко О. В. Вплив кліматичних змін на економічну ефективність рослинництва: виклики та стратегії адаптації. *Аграрна*

економіка. 2019. № 4. С. 23-37.

Annotation: *The relevance of the research topic is due to the growing role of the economic efficiency of the production of vegetable products in order to improve the functioning of agricultural enterprises in modern conditions. Since agriculture, namely the field of crop production, plays a key role in ensuring food security of Ukraine, the issue of the latter requires solving the main issues: increasing production and increasing the quality of production while simultaneously reducing the need for labor and material resources per unit of production. The effective tool is determined by the intensification of agricultural production.*

Key words: *production, industry, intensification, innovation, efficiency.*

Науковий керівник: Павлюк С.І.,
кандидат економічних наук, доцент
кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,
Миколаївський національний аграрний університет
м.Миколаїв, Україна

УДК 338.33:504:631.11

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Хржановський Данііл Олександрович,
здобувач вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Для України сільське господарство є однією з базових галузей господарювання, що може задовольнити потреби внутрішнього ринку та забезпечити провідні позиції держави в міжнародних аграрних відносинах. Відтак, дослідження екологізації сільського господарства із урахуванням зарубіжного досвіду є актуальною і важливою темою для розробки наукових досліджень з цього питання.*

Ключові слова: *Сільське господарство, екологізація, екосистема, органічна продукція.*

Загальні напрями екологізації сільського господарства передбачають необхідність використання відповідних інструментів для забезпечення сталого природокористування та виробництва екологічно чистої продукції [1, с. 87]. Серед них слід виділити наступні: створення передумов для збалансованого розвитку аграрних екологічних систем та запобігання негативним процесам, що відбуваються в них, розробка дієвої комплексної системи індикаторів щодо оцінки стану біорізноманіття та оптимізаційних моделей агроєкосистем, сприяння створенню нових сортів, пристосованих до різних умов аграрного